

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

07 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

Judecători - Timofti Vladimir, Alerguș Constantin, Nicolaev Ghenadie, Toma Nadejda,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Istrati Adrian în numele succesorului inculpatului, Istrati Alexandru, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Edineț din 18 aprilie 2013 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Istrati Andrei XXX, născut la XXX, originar din XXXX, r-nul XXX, decedat pe 10 martie 2016.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 10.02.2012 – 18.04.2013 (prima instanță);
2. 23.05.2013 – 08.06.2016 (instanța de apel);
3. 19.08.2016 – 07.02.2017 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț din 18 aprilie 2013, a fost încetat procesul penal în privința lui Istrati Andrei, învinuit în baza art. 328 alin. (3) lit. b), 307 alin. (1), 27. 42 alin. (5), 190 alin. (5) Cod penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspundere penală.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Istrati Andrei a fost pus sub învinuire, prin rechizitoriu că, deținând în baza ordinului Ministerului Justiției al Republicii Moldova nr. 60 din 03 noiembrie 1994, funcția de judecător al Judecătoriei Rîșcani și a Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1528-11 din 19 iunie 2000, privind numirea dumnealui în funcția de judecător pînă la atingerea plafonului de vîrstă, fiind conform art. 123 alin. (2) Cod penal, persoană cu înaltă funcție de răspundere, investită cu drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorităților publice, având obligații în baza art. 15 al Legii nr. 544-XIII din 20.07.1995 ”Cu privire la statutul judecătorului” și anume ocrotirea drepturilor și libertăților cetățenilor, onoarei și demnității lor, apărarea intereselor societății, înaltă cultură a activității judecătorești, să fie nepărtinitori, prin înțelegere prealabilă cu persoane neidentificate de către organul de urmărire penală au organizat o schemă frauduloasă cu repartizarea rolurilor privind dobândirea

ilicită a patrimoniului Î.M.S.I.A, „Moldasig” S.R.L., prin înșelăciune și abuz de încredere, în următoarele circumstanțe:

La 24 septembrie 2009 cet. Trachuk Sergii, cetățean al Ucrainei, s-a adresat în Judecătoria raionului Rîșcani cu cerere de chemare în judecată către Ursu Vasile, decedat la 13.09.2009, privind încasarea sumei date cu împrumut în valoare de 5000 Euro. Cererea fiind repartizată spre examinare judecătorului Istrati Andrei.

La 29 septembrie 2009 judecătorul Istrati Andrei a emis încheierea de primire a cererii de chemare în judecată, prin care a dispus stabilirea examinării dosarului nr. 2-727/09 pentru 02.10.2009, ora 10:00, pârâtul urmând să prezinte referință, în vederea pregătirii preliminare a dosarului pentru examinare. În aceeași zi, grefiera judecătorului, Pocorschi Diana a scris și expediat comunicare pârâtului Ursu Vasile din satul Corlăteni, raionul Rîșcani, prin cancelaria judecătoriei, cu scrisoare recomandată.

La începutul lunii octombrie 2009, grefiera Pocorschi Diana a primit din cancelarie sub semnătură plicul cu comunicarea de chemare în judecată, avizul de recepționare pe numele lui Ursu Vasile, fără semnătura acestuia și copia cererii de chemare în judecată cu documentele anexate. Pe plic era inscripția cu litere de mână în limba rusă: „Адресат умер”, fapt cu care judecătorul Istrati Andrei a fost informat. Tot atunci judecătorul Istrati Andrei, depășind în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate de lege, în scopul înlăturării obstacolelor pentru a însuși întregul patrimoniu al Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L. și conferirii unui caracter legal acțiunilor de însușire a lui Trachuk Sergii, a rupt aceste documente și le-a aruncat în lada de gunoi.

La 02 octombrie 2009, continuându-și acțiunile sale criminale, în scopul înlăturării obstacolelor pentru a însuși întregul patrimoniu al Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L. și conferirii unui caracter legal acțiunilor de însușire a lui Trachuk Sergii, judecătorul Istrati Andrei emite o încheiere pe dosarul nr. 2-727/09, în care constată, că *„Trachuk Sergii s-a adresat cu această cerere în judecată și cererea a fost primită spre examinare la 29 septembrie 2009. La 02 octombrie 2009 în instanța de judecată a parvenit o cerere, prin care Trachuk Sergii solicită modificarea acțiunii inițial înaintate și mărirea sumei acțiunii de la 5000 Euro la 12 105 000 Euro, solicitând ca ambele cereri să fie examinate într-o singură procedură, eşalonarea plății taxei de stat până la examinarea pricinii în fond”* și dispune *”A primi spre examinare cererea modificată înaintată de către Trachuk Sergii către Ursu Vasile privind încasarea datoriei și a eşalona plata taxei de stat pe cauza dată până la soluționarea litigiului în fond”*.

Prin altă încheiere din 02 octombrie 2009, judecătorul Istrati Andrei, în scopul înlăturării obstacolelor pentru a însuși întregul patrimoniu al Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L. și conferirii unui caracter legal acțiunilor de însușire a lui Trachuk Sergii, *„studiind cererea de chemare în judecată a lui Trachuk Sergii către Ursu Vasile, Zaiat Andrei și „Moldasig” S.R.L. privind încasarea datoriei și*

succesiunea în drepturi procesuale și constatând că cauza este pregătită suficient pentru dezbateri” a dispus: ”Se stabilește termenul pentru examinarea cererii de chemare în judecată a lui Trachuk Sergii către Vasile Ursu, Andrei Zaiăț și „Moldasig” S.R.L. privind încasarea datoriei și succesiunea în drepturi procesuale pentru data de 02.10.2009, orele 09:00; a notifica despre ședința de judecată pe Trachuk Sergii (Reclamantul) și Ursu Vasile (Pârât)”.

Prin a treia încheiere din 02 octombrie 2009, judecătorul Istrati Andrei *„examinând chestiunea utilizării mijloacelor tehnice pentru înregistrarea ședinței de judecată cu privire la cererea de chemare în judecată înaintată de către Trachuk Sergii către Ursu Vasile, Zaiăț Andrei și „Moldasig” S.R.L., privind încasarea datoriei și succesiunea în drepturi procesuale” a dispus „judecarea cauzei civile după cererea înaintată de către Trachuk Sergii către Ursu Vasile, Zaiăț Andrei și „Moldasig” S.R.L., privind încasarea datoriei și succesiunea în drepturi procesuale, în lipsa mijloacelor de înregistrare audio și video”.*

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată în cauza civilă nr. 2-727/09 din 02.10.2009 la cererea de chemare în judecată înaintată de către Trachuk Sergii către Ursu Vasile, ședința de judecată a fost deschisă la ora 09:00, la ea participând: Judecătorul - Istrati A., Grefier - Frecăuțanu D. (după căsătorie Pocorschi Diana), Interpret - Lungu Olga, Reprezentantul reclamantului-Verinciuc Constantin, Pârâtul - Ursu Vasile, conform inscripției din procesul-verbal nu s-a prezentat, fiind legal citat prin citația Judecătoriei Rîșcani nr. 7083 din 25.09.2009, prin care se solicită lui Ursu Vasile prezentarea, pentru petrecerea înfațișării la 02.10.2009 la orele 09:00 în biroul judecătorului Istrati A.

Cu toate că, la situația din 02.10.2009, de către Trachuk Sergii nu a fost făcută absolut nici o solicitare de atragere în proces a lui Zaiăț Andrei și Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.A., judecătorul Istrati Andrei, în cadrul celor două încheieri, din 02.10.2009, cu privire la pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare și utilizarea mijloacelor de înregistrare audio și video, a indicat expres că încheierile sunt adoptate în legătură cu examinarea cererii de chemare în judecată înaintată de către Trachuk Sergii către Ursu Vasile, Zaiăț Andrei și Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L. Totodată, fiind diferită de obiectul litigiului, „succesiunea în drepturi procesuale”, care a fost solicitată de Trachuk Sergii doar în ședința de judecată din 06.10.2009.

La 06.10.2009, judecătorul Istrati Andrei a deschis ședința de judecată în cauza civilă nr. 2-727/09 din 06.10.2009, unde conform procesului-verbal al ședinței a participat reclamantul - Trachuk Sergii, interpret - Lungu Olga, grefier - Frecăuțanu D. (după căsătorie Pocorschi Diana), pârâtul - Ursu Vasile, conform inscripției din procesul-verbal nu s-a prezentat, fiind legal citat prin citația Judecătoriei Rîșcani.

La ședință, judecătorul Istrati Andrei, depășind în mod vădit limitele drepturilor acordate prin lege, compromițând cinstea și demnitatea de judecător, contrar obligației prevăzute la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 544 din 20.07.1995

„Cu privire la statutul judecătorului”, care prevede, că judecătorii sunt obligați să execute întocmai cerințele legii la înfăptuirea justiției, să asigure ocrotirea drepturilor și libertăților cetățenilor, onoarei și demnității lor, apărarea intereselor de înaltă cultură a activității judecătorești, să fie nepărtinitori, i-a dat indicații grefierii Frecăuțanu Diana (după căsătorie Pocorschi Diana) să scrie citații pe numele lui Trachuk Sergii, potrivit cărora acesta a primit citația de a se prezenta la judecată pentru 02 octombrie 2009 și 06 octombrie 2009, ulterior Trachuk Sergii a semnat primul aviz de primire pe care era indicată data de 06.10.2009 ora 10:00 și al doilea aviz de primire cu data de 06.10.2009 ora 10:00, astfel confirmând că din timp el ar fi fost informat despre data și ora examinării cazului. Ulterior, tot la cerința judecătorului Istrati Andrei, grefiera Frecăuțanu Diana (după căsătorie Pocorschi Diana) a completat avize de primire, prin care compania Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L, Ursu Vasile și Zaiăț Andrei ar fi fost citați la judecătoria r-ul Rîșcani pentru data de 06 octombrie 2009, orele 10:00, indicând data emiterii avizelor de primire cu data de 02 octombrie 2009 și numere de expediere inventate și anume la Zaiăț Andrei cu nr. 7100 din 02.10.2009, Ursu Vasile cu nr. 7101 din 02.10.2009 și compania Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L., cu nr. 7102 din 02.10.2009.

În continuare, realizându-și intențiile sale infracționale, judecătorul Istrati Andrei, beneficiind de influența și dependența acesteia față de sine, i-a solicitat grefierii Frecăuțanu D. (după căsătorie Pocorschi Diana) să tapeze la calculator în limba de stat, declarațiile reclamantului Trachuk Sergii, fiind dictate personal de către judecător. După ce grefiera Frecăuțanu D. (după căsătorie Pocorschi Diana) a terminat de dactilografiat, la solicitarea judecătorului Istrati Andrei a fost invitat translatorul Lungu Oxana, care a tradus cele scrise de către ea în limba rusă lui Trachuk Sergii, declarațiile fiind semnate de către cei prezenți.

În aceeași zi, judecătorul Istrati Andrei a emis o nouă încheiere pe cauza civilă dată, prin care a primit spre examinare cererea înaintată de Trachuk Sergii cu privire la acceptarea succesiunii în drepturile procedurale către Ursu Vasile (Reclamant) și Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L. reprezentată legal prin Zaiăț Andrei, prin care a fost solicitată înlocuirea persoanei reclamatului Ursu Vasile cu Zaiăț Andrei și Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L.

Pentru a reda un caracter legal de citare a părților, depășind în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate de lege, în scopul înlăturării obstacolelor pentru a însuși întregul patrimoniu al „Moldasig” S.R.L. și conferirii unui caracter legal acțiunilor de însușire a lui Trachuk Sergii, la indicația judecătorului Istrati Andrei la dosar au fost anexate avizele de primire nr. 7100, 7101 și 7102 din 02.10.2009 prin care Zaiăț Andrei și Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L. au fost informați cu privire la obligația prezentării la 06.10.2009 la Judecătoria Rîșcani, fără a se indica calitatea în care sunt citate, când și cui au fost înmânate sau dacă au fost înmânate unui participant la proces pentru a fi transmise părților, precum și avizele de primire cu numerele inventate de expediere nr. 7200, 7201 din

07.10.2009 adresate lui Zaiăț Andrei și Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L. pentru a se prezenta la ședința din 16.10.2009, care de facto nu au fost expediate.

Conform Registrului Judecătorei Rîșcani privind expedierea corespondenței pentru anul 2009 și Registrului Judecătorei Rîșcani privind evidența corespondenței parvenite în Judecătoria Rîșcani, asemenea citații cu numerele nr. 7100, 7101 și 7102 din 02.10.2009, nr. 7200, 7201 din 07.10.2009 nu au fost expediate de către Judecătoria Rîșcani și nici nu au fost recepționate cotoarele (avize de recepție) ce ar confirma primirea citațiilor de către destinatari.

Conform rapoartelor de expertiză nr. 386-387, 429-431 din 20-26.08.2010, semnăturile aplicate pe cotoare (avize de recepție), din numele cet. Zaiăț Andrei și Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L. au fost falsificate, iar impresiunile ștampilelor rotunde ale oficiilor poștale de pe cotoare (avize de recepție) nu au fost aplicate prin metodă umedă cu clișeu, ci reprezintă imagini ale amprentelor ștampilare respective, realizate cu utilizarea tehnicii de copiere - multiplicare de tip get de cerneală color.

Ulterior, la 16 octombrie 2009 a avut loc ședința de judecată, unde conform procesului- verbal nu s-au prezentat reclamantul - Trachuk Sergii, cât și pârâții Ursu Vasile, Zaiăț Andrei și Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L., fiind dispusă de către judecătorul Istrati Andrei „*examinarea cauzei în lipsa părților pe dosar este posibilă*”, retrăgându-se în camera de deliberare. Prin urmare, judecătorul Istrati Andrei a pronunțat, contrar legii, hotărârea de admitere a cererii de chemare în judecată a reclamantului Trachuk Sergii și a dispus:

- a încasa de la reclamatul Ursu Vasile în folosul reclamantului Trachuk Sergii, suma de 5000 Euro, dată cu împrumut conform recipisei din 08.06.2007;

- a transmite și înregistra în proprietatea lui Trachuk Sergii, cetățean al Ucrainei, pașaport seria M 0065033 eliberat la 17.02.1996, cota-parte a asociațiilor în cuantum de 100 % din capitalul social Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L., IDNO 1002600053315 cu sediul în mun. Chișinău, str. Columna 115;

- a transmite și înregistra dreptul de proprietate a lui Trachuk Sergii, cetățean al Ucrainei pașaport seria M 0065033 eliberat la 17.02.1996, asupra: terenului de pământ în cuantum de 6,7% din suprafața de 0,2406 ha, nr.cadastral 030030509001009 amplasat în mun. Bălți, str, 31 August 47; încăperea nelocativă cu suprafața de 244,2 m², nr. cadastral 030030509001009 amplasată în mun. Bălți; încăperea nelocativă cu nr. cadastral 530120501201004, amplasată în or. Hîncești, str. M. Hîncu 121/4; teren de pământ cu nr. cadastral 6201105375, amplasat în or. Ocnița, str. 50 Ani ai Biruinței; încăpere nelocativă cu nr. cadastral 360110927801012 amplasată în or. Drochia, bd. Independenței 39/12; încăpere nelocativă cu nr. cadastral 140 110302601002, amplasată în or. Briceni, str. Independenței 19/2; încăperea nelocativă cu nr. cadastral 850121303101001, amplasată în or. Ștefan Vodă, str. 31 August 6/1, în contul restituirii datoriei în

valoare totală de 12 100 000 (douăsprezece milioane una sută mii) Euro, împrumutate conform contractului de împrumut din 25.12.2008;

- a obliga Camera Înregistrării de Stat de a înregistra prezenta Hotărâre în mod imediat și de a înscrie în Registrul de Stat al persoanelor juridice datele privind schimbarea fondatorilor și efectuarea înscrierii cet. Trachuk Sergii cetățean al Ucrainei, pașaport seria M 0065033 eliberat la 17.02.1996, în calitate de asociat unic al Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L., IDNO 1002600053315 cu cotă parte de 100% din capitalul social;

- de a obliga Oficiile Teritoriale Cadastrale de a înregistra prezenta Hotărâre în mod imediat și de a înscrie în Registrul bunurilor imobile datele privind schimbarea dreptului de proprietate după Trachuk Sergii, cetățean al Ucrainei, pașaport seria M 0065033, eliberat la 17.02.1996, asupra bunurilor imobile nominalizate;

- toate actele, inclusiv tranzacțiile ce țin de patrimoniul care aparține cu drept de proprietate privată Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L. efectuate cu încălcarea prevederilor clauzelor stabilite amiabil de părți în contextul Contractului de împrumut din 25.12.2008 în perioada sa de acțiune, cât și orice Hotărâre a organelor de conducere Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L. abilitate cu dreptul de a primi hotărâri legate de reorganizarea, suspendarea, lichidarea și altele, legate de activitatea Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L. se consideră nule din data intrării în vigoare a prezentei Hotărâri, cu aducerea părților în momentul încheierii Contractului de împrumut din 25.12.2008;

- a-1 recunoaște pe Trachuk Sergii, cetățean al Ucrainei, pașaport seria M 0065033, eliberat la 17.02.1996, în calitate de administrator al Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L., din momentul intrării în vigoare a prezentei Hotărâri și de a obliga Camera Înregistrării de Stat, de a înregistra în mod imediat datele respective în Registrul de Stat al persoanelor juridice;

- a încasa de la Ursu Vasile taxa de stat în sumă de 150 Euro în valută națională, conform cursului BNM de la data încasării și de la Zaiat Andrei și Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L., taxa de stat în sumă de 363 000 euro în valută națională conform cursului BNM de la data încasării;

- a stabili, că Hotărârea dată are un statut preferențial față de alte datorii pe care le au părții în fața altor debitori, în timpul executării silite;

- a încasa de la Ursu Vasile în beneficiul lui Trachuk Sergii cheltuielile de judecată în mărime de 2445 lei.

Astfel, prima instanță a stabilit că de către organul de urmărire penală, inculpatul Istrati Andrei a fost învinuit că, prin acțiunile sale intenționate, manifestate prin adoptarea la 16.10.2009 a hotărârii pe cauza civilă nr. 2-727/09 și emiterea ulterioară a titlului executoriu, în baza unor probe și acte procedurale falsificate, fiind persoană cu înaltă funcție de răspundere, depășind în mod vădit limita drepturilor și libertăților acordate de lege, fără a verifica nemijlocit

circumstanțele cazului, obiectul litigiului, părțile procedurale cointeresate și atitudinea lor asupra temeiniciei reclamațiilor pretinse, în lipsa integrală de probe și în contradicție cu art. 239 din Codul de Procedură Civilă, potrivit cărora hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probe cercetate în ședința de judecată, contrar obligației prevăzute de art. 15 alin. (1) din Legea nr. 544 din 20.07.1995 „Cu privire la statutul judecătorului”, care prevede, că judecătorii sunt obligați să execute întocmai cerințele legii la îndeplinirea justiției, să asigure ocrotirea drepturilor și libertăților cetățenilor, să fie nepărtinitori, dispunând recunoașterea, în mod ilegal, a dreptului de proprietate a lui Trachuk Sergii asupra întregului patrimoniu al Î.M.S.I.A. „Moldasig” SRL, activele căruia erau estimate la 393 248 825 lei, judecătorul Istrati Andrei a comis, prin concurs ideal, infracțiunile prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), 307 alin. (1), 27, 42 alin. (5); 190 alin. (5) Cod penal, adică săvârșirea de către o persoană cu înaltă funcție de răspundere a unor acțiuni ce depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, prin pronunțarea cu bună-știință de către judecător a unei hotărâri contrare legii, cauzând daune considerabile persoanelor juridice, autorităților publice și acordarea de mijloace și înlăturarea de obstacole pentru însușirea averii străine în proporții deosebit de mari, acțiuni care din cauze independente de voința făptuitorului, nu și-au produs efectul.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Istrati Andrei să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 42 alin. (5), art. 27, 190 alin. (5), art. 307 alin. (1), art. 328 alin. (3) lit.b) Cod penal, cu aplicarea pedepsei în baza:

- art. 42 alin. (5), art. 27, art. 190 alin. (5) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 5 ani;

- art. 307 alin. (1) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 5 ani;

- art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 5 ani.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, să-i fie stabilită o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 11 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 5 ani.

În motivarea apelului procurorul a invocat că:

- sentința este una ilegală ce contravine probelor examinate și administrate în instanța de judecată, din care motiv aceasta urmează a fi casată;

- la adoptarea sentinței, instanța de judecată a apreciat drept veridice exclusiv declarațiile inculpatului, care a avut o poziție de apărare și implicit de eschivare de la răspunderea penală, deci probele administrate legitim au primit o apreciere critică sau în general au fost lăsate fără apreciere;

- instanța urma să rețină că inculpatul a pronunțat o hotărâre contrară legii, și a depășit în mod vădit limitele drepturilor și libertăților acordate prin lege;

- instanța a apreciat critic declarațiile martorului Pocorschi Diana pe motiv că proba dată cade sub incidența art. 94 alin.(1) Cod de procedură penală și, cu încălcarea art. 105 Cod de procedură penală;

- citarea și audierea martorului Pocorschi Diana, de către organul de urmărire penală și procuror la faza urmăririi penale, a avut loc în strictă conformitate cu prevederile art. 235, art. 238 Cod de procedură penală. Mai mult, martorul Pocorschi Diana a fost audiată și în ședința de judecată, făcând declarații coerente, veridice, care însă au fost interpretate eronat de către instanța de judecată, fiind apreciate doar unele răspunsuri, rupte din context, fără a se face referire la întrebările adresate;

- instanța de judecată într-un mod inadmisibil a purces la aprecierea eronată a declarațiilor acestui martor principal al acțiunilor ilegale ale judecătorului Istrati Andrei, insistând asupra vicierii acestei probe, prin unele declarații ce nu se referă la cauza examinată, făcute de unii colegi de lucru a martorului și care vin în contradicție cu alte probe examinate. În contextul celor relatate s-a referit la însuși declarațiile martorului Pocorschi Diana;

- elementele de fapt dobândite prin declarațiile martorului Pocorschi Diana demonstrează că judecătorul Istrati Andrei, acționând în complicitate cu alte persoane a avut drept scop pronunțarea cu bună-știință a unei hotărâri contrare legii, în vederea însușirii patrimoniului companiei Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.RL.;

- declarațiile martorului Pocorschi Diana sunt confirmate integral de către martorii Lungu Oxana, specialist relații cu publicul la Judecătoria Rîșcani, Cucos Natalia, consultantul Judecătoriei Rîșcani, Pastușoc Liuba, elementele de fapt dobândite prin declarațiile respective demonstrează, că judecătorul Istrati Andrei a fost înștiințat de grefieră despre întoarcerea citației cu aviz expediată în adresa lui Ursu Vasile pe motivul decesului acestuia, fiind obligat să procedeze conform art. art. 260 Cod de procedură civilă (de a suspenda procesul) sau 265 Cod de procedură civilă (de a înceta procesul);

- în cadrul cercetării judecătorești, la audierea martorului Pocorschi Diana, au fost respectate prevederile art. 370 Cod de procedură penală, respectându-se dreptul la apărare al inculpatului, martorul fiind supus audierii prin expunere liberă a circumstanțelor care i-au devenit cunoscute cu relevanță la caz, care au fost completate cu răspunsuri la întrebările formulate de părți;

- legislația procesual penală nu conține interdicții privind efectuarea de către organul de urmărire penală sau procuror a acțiunilor de urmărire penală în zilele de

odihnă sau de sărbători. Audierea martorului de către organul de urmărire penală al CCCEC la acel moment și audierea suplimentară de către procuror, a avut loc cu comunicarea tuturor drepturilor și obligațiilor martorului prevăzute de Codul de procedură penală. Dispoziția art. 105 Cod de procedură penală, nu prevede interdicția de a audia martorul în zilele de odihnă, iar instanța de judecată pentru a conferi un caracter aparent legal constatărilor sale neîntemeiate a făcut trimitere la o normă inexistentă și din acest considerent, urmează a fi apreciată critic poziția instanței cu privire la admisibilitatea probei cu martorul Pocorschi Diana,

- circumstanțele constatate prin declarațiile martorilor indicate mai sus, care vin să probeze vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate, au fost integral confirmate prin celelalte probe cercetate în ședința de judecată: rapoartele de expertiză, materialele dosarului civil, extrasele din Registrul de stat al populației, și prevederile actelor normative imperative în vigoare ce reglementează desfășurarea unui proces judiciar civil;

- expertizele au fost efectuate în cadrul urmăririi penale în cauza penală nr. 2010036368 pornită la 13.05.2010, în baza art. 42, 27, 190 alin. (5) Cod penal, pe faptul tentativei de însușire ilicită a patrimoniului Î.M.S.I.A. „Moldasig” SRL în privința lui Trachuk Sergii și alte persoane neidentificate;

- la faza prezentării materialelor de urmărire penală învinuitului Istrati Andrei și apărătorului, aceștia nu au înaintat careva obiecții cu referire la aceste probe;

- instanța de judecată pentru a crea o situație favorabilă inculpatului, încălcând principiile fundamentale ale procesului penal, independența, imparțialitatea, stabilirea adevărului a neglijat și prevederile legale citate supra;

- instanța nu a luat în considerare că inculpatul a încălcat grav prevederile imperative ale legii procesual civile ce țin de citarea părților, pregătirea pricinii pentru dezbateri, stabilirea termenului pentru judecarea pricinii, ceea ce demască intenția directă a inculpatului la comiterea infracțiunilor imputate;

- este greșită constatarea instanței de judecată privind lipsa elementelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 307 Cod de procedură penală, pe motiv de lipsă a unei hotărâri judecătorești a instanței ierarhic superioare care ar fi constatată ilegalitatea acesteia;

- cumulul probelor administrate și examinate în ședința de judecată, dovedesc intenția directă a inculpatului Istrati Andrei la comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 42 alin. (5), 27, 190 alin. (5), 307 alin. (1), 328 alin. (3) lit. b) Cod penal, dar și faptul că acesta a acționat în complicitate cu Trachuk Sergii și alte persoane neidentificate, urmărind scopul însușirii prin escrocherie a bunurilor unui dintre cei mai mari operatori ai pieței de asigurări și reasigurări din Republica Moldova Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L. Or, încălcările procesuale comise (care nu pot fi considerate neglijente) de către un judecător cu experiență, ce activează din anul 1994, în raport cu acțiunile acestuia, ținând în special de mimarea unui proces

judiciar, impunerea grefierii la îndeplinirea unor acțiuni ilegale, constând în perfectarea unui proces-verbal în lipsa ședințelor de judecată, neexpedierea citațiilor în modul stabilit; anexarea la materialele dosarului civil a unor avize false; distrugerea avizului poștal ce informa instanța despre decesul lui Ursu Vasile, permit a concluziona cert despre vinovăția inculpatului;

- instanța de judecată ilegal a încetat procesul penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspundere penală, dar nu a indicat care sunt pretinsele circumstanțe ce ar exclude urmărirea penală și tragerea inculpatului la răspundere penală. Pe cale de consecință instanța de judecată a emis o hotărâre arbitrară și subiectivă în lipsa a careva temeieri plauzibile ceea ce pune în pericol ordinea de drept, astfel încât acte vădit ilegale rămân a fi nepedepsite.

3.2. Inculpatul Istrati Andrei, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat de sub învinuirea imputată, invocând că:

- instanța urma să emită o sentință prin care a-l achita din lipsa componenței de infracțiune în acțiunile sale;

- nici în cadrul urmăririi penale, nici în cadrul cercetării judecătorești nu au fost acumulate careva probe pertinente și concludente, care ar confirma vina sa în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 307 alin. (1), art. 328 alin. (3) lit. b) art. 42 alin. (4) și art 190 alin. (5) Cod penal. Mai mult ca atât, probele acumulate confirmă nevinovăția sa;

- prima instanță corect a constatat următoarele fapte: latura subiectivă a infracțiunii de pronunțare a unei sentințe, decizii, încheieri sau hotărâri contrare legii se caracterizează prin intenție directă. Este indispensabil ca la săvârșirea infracțiunii analizate făptuitorul să manifeste bună-știință. Această condiție presupune că el are certitudinea, că actul procedural, pe care îl pronunță, nu corespunde legii. În cazul în care condiția analizată nu este îndeplinită, lipsește temeiul aplicării art. 307 Cod penal;

- prima instanță corect a constatat, că nu a fost demonstrată în ședința de judecată pronunțarea cu bună știință a unei hotărâri ilegale, deoarece lipsește o altă hotărâre judecătorească prin care ar fi fost constatată ilegalitatea hotărârii judecătorești pronunțate la 16.10.2009 de către el. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 15.12.2009 hotărârea din 16.10.2009 fiind casată doar în legătură cu citarea părților, iar în conformitate cu prevederile legislației penale este obligatoriu să existe o confirmare juridică a faptului că hotărârea/sentința, decizia sau încheierea este contrar legii, atunci, când în lipsa unei confirmări juridice nu există temeiul aplicării răspunderii în baza art. 307 Cod penal;

- prima instanță corect a stabilit că la examinarea cauzei civile nr. 2-727/09 în ședința de judecată s-a constatat, că majoritatea materialelor prezentate sunt identice cu cele emise de factorii de decizie a Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L., că în materialele prezentate de către Trachuk Sergii, se conțin mai multe date cu caracter confidențial, care puteau fi cunoscute doar de persoanele din interiorul

întreprinderii, și anume sigiliul ștampilei aplicate pe avizele de recepție corespund în întregime cu sigiliul ștampilei Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L., iar reprezentanții Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L., Boian O. și Bodea V. în ședința de judecată nu au putut confirma, dar nici infirma faptul, că nici unul din factorii de decizie a Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L. nu au cunoscut despre faptul, că în Judecătoria Rîșcani se examinează o astfel de cauză. În materialele dosarului penal, de către organul de urmărire penală este anexată și o ordonanță de pornire a cauzei penale în privința factorilor de decizie a Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L. (f.d. 120 vol. I). Analizând toate aceste împrejurări în ansamblu, instanța a ajuns la concluzia, că există suficiente dubii rezonabile, că cineva din factorii de decizie a Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L. a fost la curent despre faptul existenței în Judecătoria Rîșcani în examinare a cauzei nominalizate, iar toate aceste împrejurări au putut crea instanței impresia că toate citațiile expediate au fost primite de factorii de decizie a Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L. ei fiind la curent cu materialele aflate spre examinare;

- prima instanță corect a ajuns la concluzia că acuzatorul de stat în cadrul cercetării judecătorești nu a prezentat probe care ar confirma faptul, că el activând în calitate de judecător a pronunțat cu bună știință o hotărâre ilegală, aceste semne calificative nefiind dovedite nici în instanța de judecată;

- referitor la infracțiunile incriminate lui, prima instanță corect a ajuns la concluzia că în cadrul cercetării judecătorești vina sa nu a fost demonstrată de partea acuzării și anume cu referire la incriminarea lui a prevederilor art. 27 Cod penal și anume tentativa de infracțiune;

- referitor la infracțiunea prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, prima instanță a reținut că în acțiunile lui nu sunt elementele constitutive a acestei infracțiuni;

- prima instanță corect a constatat că el nu putea fi complice la infracțiunea incriminată;

- prima instanță corect a constatat că fapta prevăzută de art. 328 alin. (3) Cod penal, incriminată lui nu întrunește elementele infracțiunii;

- prima instanță corect a ajuns la concluzia, că la examinarea litigiului la cererea lui Trachuk Sergii el s-a condus de prevederile legale în vigoare, fiind cercetate probele, dobândite în modul prevăzut de lege, care au servit la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii;

- în ce constă încredințarea reclamantului de a cita părțile oponente, el s-a condus de prevederile art. 105 alin. (2) Cod de procedură civilă;

- în cadrul cercetării judecătorești instanța de fond a stabilit mai multe încălcări de procedură ce au dus la nulitatea sau excluderea probelor prezentate de acuzare.

3.3. Reprezentantul Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L., Boian Oleg, solicitând casarea integrală a sentinței cu adoptarea unei hotărâri noi, prin care inculpatul Istrati Andrei să fie tras la răspundere penală, invocând în motivare că:

- la 18.11.2009 Directorul General al Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L., Bodea Vitalie aflându-se în deplasare de serviciu la Moscova, a fost telefonat de mai multe persoane care i-au comunicat de existența unui litigiu în instanțele de judecată din RM, în urma căruia a fost emisă o hotărâre prin care s-a încasat din contul companiei o sumă de bani cu executare imediată. Ulterior la ședința de Guvern a fost abordată problema atacului raider la compania de asigurări Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L. În urma verificării informației privind existența unei hotărâri de judecată prin care s-a deposedat de active și pasive compania Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L., Direcția Juridică a companiei a stabilit că la Judecătoria Rîșcani la 16.10.2009 de către judecătorul Istrati Andrei a fost pronunțată o hotărâre;

- la adresa poștală mun. Chișinău, str. M. Eminescu 2, a companiei Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L., care este de facto și sediul central, nu a fost înregistrată nici o citație, prin care să fie înștiințați despre desfășurarea ședințelor de judecată pe cauza civilă Trachuk Sergii către Ursu Vasile și Zaiăț Andrei reprezentantul „Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L.;

- probele administrate pe marginea cauzei civile, în mod normal nu pot servi ca temei de admitere a acțiunii, deoarece toate sunt falsificate, dar chiar dacă se admite faptul că sunt veridice, judecătorul era obligat pe marginea acestei cauze să verifice faptul realizării contractului de împrumut, adică să solicite de la părți documente bancare (contabile) ce ar confirma transmiterea împrumutului, ceea ce nu a fost efectuat;

- toate circumstanțele în cumul indică obiectiv la faptul că judecătorul Istrati Andrei a acționat cu premeditare și cu înțelegere prealabilă cu Trachuk Sergii, prezumând de comun acord și cu alte persoane sau grupuri criminale, activitatea cărora este axată pe însușirea patrimoniului companiilor prin scheme frauduloase, iar hotărârea lui Istrati Andrei a avut un rol imporant în acest scop;

- prin acțiunile judecătorului Istrati Andrei a fost periclitată securitatea economică a statului, deoarece în cazul blocării companiei Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L., în primul rînd direct sunt afectate interesele cetățenilor și a companiilor din Republica Moldova care sunt la ei asigurați;

- prima instanță nu a ținut cont de acest fapt, dispunând încetarea procesului penal, bazându-se exclusiv pe depozițiile inculpatului, care nu a recunoscut vina, însă a admis că a avut loc fapta incriminată, vinovat de toate acestea fiind grefiera sa;

- probele administrate de către acuzatorul de stat au fost apreciate critic, sau au fost lăsate fără apreciere. Prima instanță nu a ținut cont de faptul că anume

inculpatul Istrati Andrei la momentul dat fiind judecător a obligat grefierul să îndeplinească mai multe acțiuni care au dus la comiterea infracțiunilor incriminate;

- vina lui Istrati Andrei este pe deplin dovedită prin probele acumulate la materialele dosarului penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2016, au fost admise apelurile declarate, casată total sentința, pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Istrati Andrei, învinuit în baza art. 42 alin. (5), 27, 190 alin. (5), 307 alin. (1), 328 alin. (3) lit. b) Cod penal, din motivul intervenirii decesului lui Istrati Andrei.

5. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că din materialele cauzei rezultă că, după pronunțarea sentinței judecătorești Edineț din 18 aprilie 2013, pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel, conform certificatului de deces nr.DC-IV 1394734 eliberat la 11 martie 2016 de OSC municipiul Chișinău, inculpatul Istrati Andrei, născut la 08 septembrie 1956, a decedat la 10 martie 2016 în mun. Chișinău, (f.d. 131, vol. IV).

Totodată, instanța de apel a indicat că succesorul inculpatului Istrati Andrei, Istrati Alexandru, în ședința de judecată a susținut poziția avocatului Istrati Adrian, expusă în numele lui Istrati Andrei, depunând și o cerere de reabilitare a inculpatului Istrati Andrei, cu continuarea procesului penal și de a-l achita pe inculpatul Istrati Andrei (f.d. 137, vol. IV).

La fel, instanța de apel a notat că inculpatul Istrati Andrei prin apelul declarat a solicitat achitarea sa, prin încheierea din 07.08.2014 (f.d. 52, vol. IV) a admis demersul procurorului și a reluat cercetarea judecătorească, cu audierea participanților și cercetarea probelor scrise, pe care le-a descris în decizie (f.d.190-200, vol. IV).

În continuare, instanța de apel bazându-se pe relevanțele din hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 08 aprilie 2008, în cauza Grădinar versus Moldova, instanța de apel a constatat că continuarea post-mortem a procesului penal și constatarea vinovăției sau nevinovăției decedatului în comiterea infracțiunii incriminate este inechitabilă și incompatibilă cu ansamblul de garanții acordate de art. 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și libertăților fundamentale, deoarece la momentul decesului acesta a beneficiat de prezumția de nevinovăție, iar în consecința decesului, el a fost decăzut din posibilitatea exercitării dreptului la apărare.

În același sens, făcând referire la prevederile art. 332 alin. (1), 275 pct. 5), 391 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de apel a relatat că în atare situație de drept, acțiunea penală se stinge și, odată cu ea, încetează și procesul penal. Întrucât acțiunea penală este personală, iar în caz de deces al făptuitorului, dispăre subiectul activ al acțiunii, astfel că organele judiciare nu pot adopta decât soluția de încetare a procesului penal.

La fel, instanța de apel a reiterat constătarile CtEDO în hotărârea din 29.08.1997, în cauza A.P., M.P. et T.P. c. Suisse, unde aceasta a menționat că răspunderea penală încetează odată cu moartea autorului infracțiunii și a succede culpabilității defunctului nu este compatibil cu normele justiției penale într-o societate guvernată de preemțiunea dreptului.

Precum și hotărârea CtEDO în cauza Vulah și alții contra Federației Ruse din 10.01.2012, unde în pct. 47 a hotărârii pe această cauză a indicat expres, că procesul penal nu poate continua după decesul inculpatului, spre deosebire de un proces civil care poate fi intentat și examinat și după decesul inculpatului.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Istrati Adrian în numele succesorului inculpatului, Istrati Alexandru, indicând temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 8), 9), 10), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Istrati Andrei să fie achitat de sub învinuirea imputată, invocând că:

- nici la urmărirea penală, nici în cadrul cercetării judecătorești nu au fost prezentate careva probe pertinente și concludente, care ar confirma vina inculpatului în comiterea infracțiunilor imputate;

- acuzarea se bazează doar pe presupuneri, fără a avea un suport probatoriu;

- de către acuzare nu a fost indicat și demonstrat niciunul din motivele prevăzute de lege la comiterea infracțiunii prevăzute de art. 307 Cod penal;

- la materialele cauzei sunt anexate avizele de recepție expediate în adresa companiei Moldasig, pe care sunt aplicate ștampilele umede ale companiei, iar careva act care ar confirma falsul acestor ștampile nu există, însăși reprezentantul părții vătămate Boian Oleg, fiind audiat în instanța de apel a declarat că compania Moldasig nu exclude faptul că aceste ștampile pot fi originale, deoarece arată exact ca ștampila companiei Moldasig;

- apărarea nu este de acord, cu incriminarea judecătorului Istrati Andrei a faptului precum că printr-o încheiere ilegală a conexas ambele pretenții ale reclamantului Trachuk Sergii într-o singură procedură, deoarece prin decizia din 18 mai 2010 a Curții de Apel Bălți a fost admis recursul declarat de către Trachuk Sergii împotriva încheierii din 25 ianuarie 2010, privind separarea pretențiilor emisă de judecătorul Ciobanu A., iar părțile au fost aduse la poziția anterioară, și cauza a fost restituită spre rejudecare în aceiași instanță;

- este neîntemeiată afirmația acuzării, în care se indică că judecătorul Istrati Andrei intenționat a examinat cauza civilă la cererea lui Trachuk Sergii în lipsa înregistrării audio;

- la examinarea litigiului la cererea lui Trachuk Sergii judecătorul Istrati Andrei s-a condus de prevederile legale în vigoare, fiind cercetate probele, dobândite în modul prevăzut de lege, care au servit la constatarea circumstanțelor

ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii;

- acțiunile judecătorului Istrati Andrei în speța respectivă nu cad sub incidența art. 42 alin. (4) și art. 190 alin. (5) Cod penal, deoarece ultimul în acest caz are un statut de subiect special, mai mult ca atât la materialele dosarului nu sunt anexate careva probe care ar demonstra faptul atentării sau intrării ulterioare de către judecătorul Istrati Andrei în posesia căror va bunuri ale companiei Moldasig;

- la argumentarea modalității normative de comitere a depășirii atribuțiilor de serviciu, urma a fi indicat în mod expres care atribuții de serviciu au fost îndeplinite depășite de către judecătorul Istrati Andrei și care acțiuni urmau a fi îndeplinite pentru a fi corespunzătoare obligațiilor de serviciu ale acestora în situația creată;

- studiind ordonanțele de punere sub învinuire și rechizitoriul a ajuns la concluzia că actele procedurale respective contravin prevederilor legale și anume indicarea în ele a faptului că judecătorul Istrati Andrei a comis, prin concurs ideal infracțiunile prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), 307 alin. (1) și 27, 42 alin. (5), 190 alin. (5) Cod penal, contravine prevederilor art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală;

- organul de urmărire penală i-a limitat lui Istrati Andrei, esențial drepturile prevăzute în art. 66 Cod de procedură penală, printre care se evidențiază și dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit;

- declarațiile martorilor atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, sunt niște presupuneri fără careva suport probatoriu. Mai mult ca atât fiind audiați martorii Jorovlea V., Bodea V. și Boian O. au declarat că nu au avut anterior careva tangență cu judecătorul Istrati Andrei, nu s-au aflat în stare de conflict, nu există motiv pentru o eventuală răzbunare. Judecătorul Istrati Andrei nu a participat niciodată la adunările generale ale companiei Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L., nu a avut acces la informația confidențială, nu a solicitat careva acte de la companie, nu a pretins la careva bunuri ale companiei Î.M.S.I.A. „Moldasig” S.R.L.;

- este neîntemeiată afirmația reprezentantului părții vătămate că vina judecătorului se probează prin examinarea cauzei civile în termeni restrânși;

- declarațiile martorului Pocorschi Diana, contravin în totalitate cu inscripțiile din registrele privind expedierea și primirea corespondenței în Judecătoria Rîșcani pentru anul 2009, precum și datelor din programul computerizat „Femida” (f. d. 40, vol. III). Mai mult ca atât, la materialele dosarului sunt anexate mai multe acte care confirmă că martorul Pogorschi Diana nu a fost la prima sa abatere disciplinară și nu este unicul caz când ultima introduce date și numere eronate. Faptul dat se confirmă prin: ordinul nr. 52 din 28.06.2007 privind sancționarea disciplinară a grefierului Frecăuțanu Diana (f. d. 36, vol. III),

lămurirea dată de Frecăuțanu Diana (f. d. 38, vol. III), copiile copertelor dosarelor civile, avizelor de recepție și registrelor de evidență pentru anii 2010-2011 (f. d. 41-49, vol. III);

- nu este clară poziția instanței de apel față de apelurile participanților la proces, și anume prin decizia sa instanța de apel a admis toate apelurile în pofida faptului că au fost înaintate cerințe diametral opuse și anume inculpatul Istrati Andrei a solicitat achitarea, iar acuzarea și reprezentantul părții vătămate condamnarea;

- instanța de apel se contrazice singură pe sine în decizia emisă, indicând că procesul penal poate fi încetat din motivul intervenirii decesului cu excepția cazurilor de reabilitare, or în cadrul ședinței din 01.06.2016 prin încheierea instanței de apel a fost admis în proces în calitate de succesor Istrati Alexandru care este fiul inculpatului Andrei Istrati, și care prin cererea depusă în cadrul ședinței a solicitat achitarea inculpatului Istrati Andrei și reabilitarea acestuia;

- în cadrul examinării cauzei respective în cadrul Curții de Apel Bălți au fost încălcate mai multe drepturi ale inculpatului Istrati Andrei și anume art. 6 paragraf 1 CEDO - dreptul la un proces echitabil, coroborat cu art. 13 al Convenției: dreptul la un recurs efectiv,

- inculpatului Istrati Andrei i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil datorită faptului că instanța de apel a examinat cauza mai mult de trei ani, prin încheierea Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 18.05.2016 a fost respins demersul apărării privind dispunerea expertizei tehnico-criminalistice și stabilirea veridicității ori falsului actelor anexate la materialele cauzei, care stau la baza acuzării însă în privința cărora nici la etapa urmăririi penale nici în cadrul cercetării judecătorești nu a fost dispusă careva expertiză ce ar confirma ilegalitatea acestora, astfel prin încheierea sa instanța de apel a refuzat o judecare în mod echitabil cauzei penale respective, de asemenea la emiterea deciziei instanța de apel nu a respectat exigențele privind motivarea hotărârii emise;

- prin încheierea Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 18.05.2016 s-a admis violarea dreptului inculpatului la un proces echitabil din motivul că la examinarea cauzei respective apărarea a solicitat declararea nulă a rapoartelor de expertiză nr. 386-387; 420-431 din 20-26 august 2010, deoarece, rapoartele în cauză au fost efectuate cu încălcări procedurale admise de către organul de urmărire penală și anume au fost încălcate prevederile art. 145 alin. (1) Cod de procedură penală;

- de către organul de urmărire penală au fost încălcate prevederile art. 151 alin. (5) Cod de procedură penală;

- la solicitarea apărării acuzarea nu a prezentat citațiile examinate, în aceste condiții lipsește obiectul expertizei, prin urmare ultima urmează a fi declarată nulă prin prisma art. 251 Cod de procedură penală.

7. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat, or din materialele cauzei rezultă că instanța de apel a încetat cauza penală în strictă conformitate cu prevederile art. 275 alin. (1) pct. 5), art. 332 alin. (1) și art. 391 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, motivându-și în acest sens suficient soluția adoptată.

Mai mult, conform prevederilor art. 401 alin. (2), art. 421 și art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul poate fi declarat în numele condamnatului și de către apărător.

Totodată, potrivit prevederilor art. 70 alin. (7) pct. 3) și alin. (8) Cod de procedură penală, pentru confirmarea calității și împuternicirilor sale, apărătorul prezintă instanței mandatul biroului de avocați sau un alt document ce îi confirmă împuternicirile. Dacă apărătorul nu prezintă aceste documente el nu este admis să participe la desfășurarea procesului penal în calitate respectivă. În materialele cauzei se regăsește mandatul din 04.08.2016, precum că avocatul Istrati Adrian este împuternicit să apere interesele numitului Istrati Andrei la Curtea Supremă de Justiție (f.d.229 vol. IV). Conform certificatului de la (f.d. 131 vol. IV), inculpatul Istrati Andrei a decedat la 10.03.2016 și, respectiv, nu putea să-1 împuternicească la 04.08.2016 pe Istrati Adrian să-i reprezinte interesele în instanța de recurs.

8. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, ținând cont de referința procurorului, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La fel, art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, prevede că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților, iar, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit în urma cercetării recursului declarat, reține că recurentul invocă ca temeiuri de recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8), 9), 10), 12) Cod de procedură penală, însă în rezultatul verificării deciziei instanței de apel,

se atestă că în prezenta speță, este incident temeiul descris în recurs, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectele că „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii*”, care s-a confirmat în prezenta cauză penală, din următoarele considerente.

Colegiul penal lărgit menționează că din descriptivul deciziei atacate (f.d.190 vol. IV), rezultă că instanța de apel indică că „*ținând cont că inculpatul Istrati Andrei prin apelul său a solicitat achitarea sa, prin încheierea 07.08.2014 (f.d. 52 vol. IV) a admis demersul procurorului, reluând cercetarea judecătorească pe caz cu audierea participanților și cercetarea probelor scrise...*”, ulterior instanța de apel enumeră probele și concluzionează, (f.d. 200, vol. IV) că apelurile declarate urmează a fi admise, din alte motive, cu casarea sentinței primei instanțe în temeiul art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță cu încetarea procesului penal din motivul intervenirii decesului inculpatului.

Astfel, Colegiul penal lărgit stabilește că la adoptarea soluției în cauză, instanța de apel nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile legii procesual penale, și anume de cerințele stipulate în art. 394, 395, 396, 417 Cod de procedură penală, structurând în descriptivul deciziei o soluție de achitare (f.d. 190-201, vol. IV), conform cerințelor unei hotărâri de achitare prevăzute de art. 394 alin. (3) Cod de procedură penală, fără a stabili fapta constatată, însă în dispozitivul deciziei (f.d. 202, vol. IV) instanța de apel decide încetarea procesului penal în privința lui Istrati Andrei, din motivul intervenirii decesului acestuia, temei care prin aplicarea dispozițiilor art. 332 alin. (1), 285 alin. (2), (7) Cod de procedură penală, este un temei de nereabilitare, fapt ce determină caracterul contradictoriu al deciziei instanței de apel, or o asemenea soluție lasă în suspensie problema vinovăției (nevinovăției) inculpatului, ce duce la încălcarea principiului prezumției nevinovăției, prevăzut de art. 6 Cod de procedură penală, art. 21 Constituția Republicii Moldova și art. 6 §2 a Convenției europene a Drepturilor Omului.

În acest context, Colegiul penal lărgit notează că adoptarea unei decizii (hotărâri) de achitare, poate avea loc doar având la bază temeiuri de reabilitare, prevăzute de art. 390 Cod de procedură penală, și anume cazurile în care nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, fapta nu a fost săvârșită de inculpat, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, fapta nu este prevăzută de legea penală, există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei, iar în art. 390 alin. (3) Cod de procedură penală, e stipulat expres că sentința de achitare duce la reabilitarea deplină a inculpatului.

Totodată, deși în speță se atestă că inculpatul Istrati Andrei a decedat la 10 martie 2016 (f.d. 131, vol. IV), la materialele dosarului este prezentă cererea succesorului legal al inculpatului Istrati Alexandru, (f.d. 137-138, vol. IV), care este fiul decedatului și fiind admis de instanța de apel prin încheierea protocolară

(f.d. 165, vol. IV) ca succesori al inculpatului Istrati Andrei, care ulterior a participat în proces (f.d. 166-168, vol. IV) a solicitat continuarea examinării cauzei, cu pronunțarea unei decizii de achitare a lui Istrati Andrei. Astfel, relevantă în speța dată este constatarea CtEDO în cauza Grădinar c. Moldovei (nr.7170/02, 08 aprilie 2008, pct. 109) în care a menționat că *„Curtea are rezerve serioase față de un sistem de drept care ar permite judecarea și condamnarea persoanelor decedate, având în vedere imposibilitatea evidentă a unor astfel de a se apăra. Totuși, circumstanțele speciale ale acestei cauze vizează o cerere depusă de reclamant în calitate de rudă a persoanei decedate și de reprezentantul legal de a continua procedurile pentru a dovedi nevinovăția sa. Având în vedere această cerere și constatările sale de mai jos, Curtea nu Consideră necesar de a decide dacă condamnarea lui G. după moartea acestuia a constituit în sine o violare a art. 6 al Convenției în această cauză.”*

Prin urmare, Colegiul penal lărgit subliniază că instanța de apel a admis eroarea de drept prevăzută în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectul că în decizia instanței de apel *„motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii”*, astfel soluția de condamnare adoptată de instanța de apel cu o lipsă totală de motivare, nu poate fi menținută de instanța de recurs și această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs ordinar.

La fel, din textul deciziei instanței de apel, se conchide că instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor invocate în apelurile declarate (f.d. 219-224, 225-240, 241-244, vol. III), descrise și în pct. 3.1, 3.2, 3.3 a prezentei decizii, contrar cerințelor art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu nesoluționarea fondului apelurilor, și cade sub incidența temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel”*.

Deci, motivele invocate în apeluri, de fapt, constituie fondul apelurilor și nepronunțarea asupra acestora echivalează cu neexaminarea apelurilor.

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează faptul că obligația de motivare a hotărârilor judecătorești face parte din setul de garanții stabilit pentru existența unui proces echitabil. Conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, având posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și oferă posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs. (Suominen c. Finlandei (2003), Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007), Albina c. României (2005), Boldea c. României (2007).

Pe cale de consecință, Colegiul penal lărgit constată că recursul ordinar declarat de avocatul Istrati Andrian în numele succesoriului legal al inculpatului, Istrati Alexandru urmează a fi admis, inclusiv din alte motive, cu casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2016 și remiterea cauzei la

rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece eroarea judiciară admisă de instanța de apel nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererile de apel și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate și în prezenta decizie, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate să adopte o hotărâre de condamnare cu încetarea procesului penal din motivul decesului făptuitorului dacă nu sunt temeuri de reabilitare sau o hotărâre de achitare cu reabilitarea celui decedat, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica CEDO în acest domeniu, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Istrati Adrian în numele succesorului inculpatului, Istrati Alexandru, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2016, în cauza penală privindu-l pe **Istrati Andrei XXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **09 martie 2017**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Nicolaev Ghenadie

Toma Nadejda